

«Ανάμνηση από τη Σικελία»

Στή Μάρθα

Σκέπαζαν τὰ μεγάλα βλέφαρά της
τὰ δυό της μάτια, πράσινο βαθύ,
ψιχαλιστό· σὰν ἄκρη τῆς θαλάσσης,
γεμάτη ἥλιο καὶ ἀμμουδιά ξανθῆ.

Σὲ κιονοστοιχίες παλατιῶν τὰ βήματά της
καὶ πρὸς τὰ ἀγάλματα μὲς στοὺς μεγάλους κήπους.
Σύννεφα, ρόδινα ἀπ' τὴ δύση τοῦ ἡλίου, ἀργὰ περνοῦσαν,
κάτι πολὺ ἀκριβὸ ἀποχαιρετώντας.

Σ, ΑΛΕΞΙΣ

ΟΜΙΑΗΤΕΣ & ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Βασίλης Βασιλειάδης, Δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Ερευνητής στο Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (Θεσσαλονίκη)

Ειρήνη Βελισσάρη, Ιστορικός

Σοφία Βούλγαρη, Επ. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ολυμπία Βρακοπούλου, Υπ. Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ζωή Γαβριλίδου, Καθηγήτρια Θεωρητικής Γλωσσολογίας, Πρόεδρος του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Νένα Γαλανίδου, Αν. Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας -Πανεπιστήμιο Κρήτης

Hans Eideneier, Ομ. Καθηγητής Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας-Πανεπιστήμιο του Αμβούργου (Γερμανία)

Niki Eideneier, Φιλολόγος, Μεταφράστρια, τ. Εκδότρια του Εκδοτικού Οίκου ROMIOSINI της Γερμανίας

Γιώργος Ζεβελάκης, Ερευνητής Λογοτεχνίας
Χρυσή Καρατσινίδου, Αν. Καθηγήτρια Θεωρίας της Λογοτεχνίας, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας-Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αλέξανδρα Καρέτσου, Αρχαιολόγος, Επ. Έφορος αρχαιοτήτων-Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Κρήτης

Κωνσταντίνος Κασίνης, Ομ. Καθηγητής Μεταβυζαντινής και Νεώτερης Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας- Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αγγέλα Κασρινάκη, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας-Πανεπιστήμιο Κρήτης

Βασίλειος Κατσαρός, Ομ. Καθηγητής Μεσαιωνικής Ελληνικής (=Βυζαντινής) Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας-Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Βασιλική Κοντογιάννη, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Δημήτρης Κυριτάς, Καθηγητής της Ύστερης Αρχαιότητας, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας-Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ευγενία Λαγουδάκη, Φιλολόγος-Ερευνητρια

Βασιλική Δ. Λαμπροπούλου, Φιλολόγος, Δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας, Γενική Γραμματέας Εταιρείας Παπαδιαμαντικών Σπουδών

Τίνα Λεντάρη, Επ. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας-Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νίκος Μαθιουδάκης, Φιλολόγος, Δρ. Γλωσσολογίας, Επιστημονικός Σύμβουλος των Εκδόσεων Καζαντζάκη

Φλώρα Μανακίδου, Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τασούλα Μαρκομιελάκη, Επ. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας -Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Νικόλαος Μαυρέλος, Αν. Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Χαρίλαος Μιχαλόπουλος, Επ. Καθηγητής Λατινικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Μόσχος Μορφακίδης-Φυλακτός, Καθηγητής Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Γρανάδας και Διευθυντής του Κέντρου Βυζαντινών, Νεοελληνικών και Κυπριακών Σπουδών (Γρανάδα, Ισπανία)

Γιάννης Ξούριος, Επ. Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας -Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γρηγόριος Παπαγιάννης, Αν. Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ιωάννα Παπαδοπούλου, Επ. Καθηγήτρια Κλασικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Στέλιος Παπαθανασίου, Δρ. Φιλολογίας και Δρ. Θεολογίας

Αντωνία Πατεράκη, Αρχαιολόγος, κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην Αρχαιολογία -Université Catholique de Louvain

Ιωάννης Πετρόπουλος, Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αλέξης Πολίτης, Ομ. Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας-Πανεπιστήμιο Κρήτης

Μαρία Τζιάτζη, Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας -Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αικατερίνη Τικοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας-Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αναστασία Τσαπανίδου, Φιλολόγος, Δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας

Μεταξία Τσιποπούλου, Δρ. Αρχαιολόγος, Επ. διευθύντρια του Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, τ. Διευθύντρια Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Ανατολικής Κρήτης, Διευθύντρια των ανασκαφών στον Πετρά (Κρήτη)

Κωνσταντίνος Τσουρής, Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας-Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ασημάκης Φλιάτουρας, Λέκτορας Ιστορικής Γλωσσολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας -Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Χριστόφορος Χαραλαμπίδης, Ομ. Καθηγητής Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας-Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στέλλα Χελιδώνη, Λέκτορας Νεοελληνικής Φιλολογίας με έμφαση στην Πρώιμη Γραμματεία, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας -Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Τ.Ε.Φ.
ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΜΝΗΜΗ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΙΟΥ & ΜΑΡΘΑΣ ΑΠΟΣΚΙΤΗ

Διασταυρώσεις και συνομιλίες με το έργο του Στυλιανού Αλεξίου
Ζητήματα Ελληνικής Φιλολογίας και Ανθρωπιστικών Επιστημών

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Καὶ ἐπεὶ
μὴ εὐλαϊστὴν
κίτ' ἔσται
τὴν νίκην εὐλῆς
ὄψιν καὶ ἦοι
καὶ
χειρὶν ἐν κραδίῳ
καὶ ἔσται
"Ὁ δὲ Στυλιανὸς ἔχει
τὴν ἑρμηνείαν"
1973
Σ, ΑΛΕΞΙΣ

Δεν
εἶπα λ-1/α
νὰ νὰ
ἢ ἴα ἢ
Μεγάλο καλό
καὶ πρῶτο!
Δονούσιος
Πολωνός
ἐπὶ τὸ Βασίλειον
"Πόρφυρος"
τοῦ 1847

Κομοτηνῆ, 4-6 Νοεμβρίου 2016
Πανεπιστημιούπολη - Κεντρικὸ Ἀμφιθέατρο

<http://helit.duth.gr/>

Κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου θὰ λειτουργεῖ
Ἐκθεση Εργοβιογραφικῶν Τεκμηρίων Στ. Αλεξίου καὶ Μ. Αποσκίτη

2013) κυκλῶν ἐν κραδίῳ. ἑπιπέδου μετὰ μεγάλους:
τὴν ἑρμηνείαν ἐν ὄψει (ὁδὸς), τὴν νύκτα τῶν Bach (Goldman)
"μετὰ τὴν χειρογράφον τῶν (ὁδὸς) - πολεμὶ ἀντίθετο
τῶν ἑπιπέδου ἑπιπέδου"
ἢ ἴα ἢ καὶ πᾶν καὶ δὴ ἴα

Επιστημονικὴ Επιτροπὴ

Στέλλα Σπ. Χελιδώνη
(Πρόεδρος)

Ζωή Γαβριλίδου

Βασιλική Κοντογιάννη

Φλώρα Μανακίδου

Ιωάννης Πετρόπουλος

Μαρία Τζιάτζη

Κωνσταντίνος Τσουρής

(Μέλη)

Οργανωτικὴ Επιτροπὴ

Στέλλα Σπ. Χελιδώνη
(Πρόεδρος)

Ιωάννης Πετρόπουλος

Γρηγόριος Παπαγιάννης

Σοφία Βούλγαρη

Χαρίλαος Μιχαλόπουλος

Ολυμπία Βρακοπούλου

(Μέλη)

Παρασκευή απόγευμα 4 Νοεμβρίου 2016

ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- 16:00–17:00 Προσέλευση – Εγγραφές
17:00–17:15 Χαιρετισμοί

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

- 17:15–17:45 **Αλέξης Πολίτης**
Το ασήκωτο φορτίο της εθνικής κληρονομιάς. Σκέψεις για την αποτυχία της ελλαδικής λογοτεχνίας 1830–1880

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Βασιλική Κοντογιάννη

- 17:45–18:05 **Αλέξανδρα Καρέτσου**
Στυλιανός Αλεξίου: ο σπουδαίος ερευνητής, ο στοχαστής, ο ευπατρίδης
- 18:05–18:25 **Νένα Γαλανίδου**
Ο Στυλιανός Αλεξίου ανανεωτής της αρχαιολογικής μεθόδου στα μέσα του 20ού αιώνα
- 18:25–18:45 **Μεταξία Τσιποπούλου**
Ο Στυλιανός Αλεξίου μέσα από το Ιστορικό Αρχείο της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας
- 18:45–19:05 Διάλειμμα

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Χριστόφορος Χααραλαμπάκης

- 19:05–19:25 **Ευγενία Λαγουδάκη**
Στυλιανός Αλεξίου (1922–2013): Εργοβιογραφικά
- 19:25–19:45 **Γιώργος Ζεβελάκης**
Η γνωριμία και η συνεργασία μου με τον Στυλιανό Αλεξίου
- 19:45–20:05 **Ειρήνη Βελισσάρη, Αντωνία Πατεράκη**
Το Αρχείο Δημοσθένη Γ. Στεφανίδη ως ιστορική πηγή για την Παιδεία στη Νεότερη Κρητική Ιστορία (1859-1866): η συμβολή του Στυλιανού Αλεξίου και της Μάρθας Αποσκίτη στη διάσωσή του
- 20:05–20:30 Συζήτηση (Εναρκτήρια Ομιλία, Συνεδρίες Α΄ & Β΄)
21:00 Επίσημο Δείπνο προς τιμήν των Συνέδρων στο ξενοδοχείο Anatolia

Σάββατο πρωί 5 Νοεμβρίου 2016

Γ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Αγγέλα Κασρινάκη

- 09:00–09:20 **Χριστόφορος Χααραλαμπάκης**
Ο Στυλιανός Αλεξίου ως γλωσσολόγος
- 09:20–09:40 **Δημήτρης Κυρτάτας**
Η γλώσσα και το αφήγημα: μια διαχρονική προσέγγιση της ελληνικής λογοτεχνίας
- 09:40–10:00 **Κωνσταντίνος Κασίνης**
Οι ελληνικές μεταφράσεις των Σονέτων του Σαίξπηρ και η πρόταση του Αλεξίου

Σάββατο πρωί 5 Νοεμβρίου 2016

- 10:00–10:20 **Νίκος Μαθιουδάκης**
Ο Νίκος Καζαντζάκης και η σχέση του με την οικογένεια Αλεξίου
- 10:20–10:40 Συζήτηση
- 10:40–11:10 Διάλειμμα

Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Τασούλα Μαρκομιχελάκη

- 11:10–11:30 **Ιωάννα Παπαδοπούλου**
Η έμμετρη μετάφραση της ομηρικής *Οδύσσειας*: η αξιοποίηση αρχαιοελληνικών στοιχείων σε νεοελληνική απόδοση ποιητικού κειμένου
- 11:30–11:50 **Μαρία Τζιάτζη**
Το ποίημα του Μιχαήλ Χωνιάτη *Εἰς τὸν μονόκερον*
- 11:50–12:10 **Γρηγόριος Παπαγιάννης**
Ερμηνευτικά ζητήματα σε ποιήματα του Ιωάννου Γεωμέτρη
- 12:10–12:30 **Βασιλική Κοντογιάννη**
Γυναίκες του Βυζαντίου: η οπτική των Αράβων. Πρόσωπα από τις *Χίλιες και μία νύχτες*
- 12:30–12:50 Συζήτηση

Σάββατο απόγευμα 5 Νοεμβρίου 2016

Ε΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Κασίνης

- 16:00–16:20 **Τίνα Λεντάρη**
Η γλώσσα των αισθήσεων και του αισθησιασμού στις δημώδεις ερωτικές μυθιστορίες: μια συγκριτική προσέγγιση
- 16:20–16:40 **Μόσχος Μορφακίδης-Φυλακτός**
Η Ρωμανία ως χώρος δράσης στα ισπανικά ιπποτικά μυθιστορήματα
- 16:40–17:00 **Τασούλα Μαρκομιχελάκη**
Θρήνοι της Κρήτης στη λόγια και τη δημώδη ποίηση του 17ου αιώνα
- 17:00–17:20 **Βασίλης Βασιλειάδης**
Η δημώδης γραμματεία (αρχές–1669) στο κατώφλι της σχολικής εκπαίδευσης
- 17:20–17:40 Συζήτηση
- 17:40–18:10 Διάλειμμα

ΣΤ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Δημήτρης Κυρτάτας

- 18:10–18:30 **Βασίλειος Κατσαρός**
Η προσφορά του Στυλιανού Αλεξίου στη Μεσαιωνική Ελληνική Δημώδη Γραμματεία
- 18:30–18:50 **Hans Eideneier**
Αι ανδραγαθία του Γιαννάκη Αρμούρη
- 18:50–19:10 **Στέλλα Σπ. Χελιδώνη**
Μυθιστορηματική Γεωγραφία και Ιστορική Τοπογραφία σε Βυζαντινά Δημώδη Έργα (Διγενής, Βέλθανδρος, Λίβιστρος, Φλώριος)
- 19:10–19:30 Συζήτηση

Σάββατο απόγευμα 5 Νοεμβρίου 2016

- 19:30–20:30 **ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΙΟΥ & ΜΑΡΘΑΣ ΑΠΟΣΚΙΤΗ**
από τις κληρονόμους τους, κυρίες Αικατερίνη & Μαρία Αλεξίου–Χατζάκη
(Βράβευση των τριών Μεταπτυχιακών Εργασιών που διακρίθηκαν στον Διαγωνισμό)
Εκκλησιαστικοί ύμνοι από τη Χορωδία της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ι.Μ. Μαρωνείας και Κομοτηνής

Κυριακή πρωί 6 Νοεμβρίου 2016

Ζ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Hans Eideneier

- 09:00–09:20 **Ασημάκης Φλιάτουρας**
Ζητήματα παρετυμολογίας στην ελληνική γλώσσα
- 09:20–09:40 **Νικόλαος Μαυρέλος**
Από τη Musa Metrica στη Musa Rhythmica: ένα δοκίμιο μετρικής του 1721 για τη μετάβαση από τον στίχο με προσωδιακό μέτρο στον τονικό και ομοιοκατάληκτο
- 09:40–10:00 **Γιάννης Ξούριας**
Το ερωτογράφημα ενός άσωτου λιμπερτίνου. *Η Κρίσις του Πάριδος* του Δημητρίου Γουζέλη
- 10:00–10:20 Συζήτηση
- 10:20–10:40 Διάλειμμα

Η΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Μόσχος Μορφακίδης-Φυλακτός

- 10:40–11:00 **Αικατερίνη Τικτοπούλου**
Για μια νέα έκδοση του σολωμικού έργου: προβληματισμοί και προτάσεις
- 11:00–11:20 **Αναστασία Τσαπανίδου**
Θέματα λογοτεχνίας του 19ου αιώνα με την οπτική του Σάββα πασά: ο Σολωμός, ο Κορνάρος και γιατί ο Ζολά δεν είναι μυθιστοριογράφος
- 11:20–11:40 **Niki Eideneier**
«Εγώ είμαι ποιητής του γήρατος», Κωνσταντίνος Καβάφης
- 11:40–12:00 Συζήτηση

Θ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Βασίλειος Κατσαρός

- 12:00–12:20 **Αγγέλα Κασρινάκη**
Τα μανουσάκια του Παπαδιαμάντη. Διαβάζοντας το αριστουργηματικό *Ολόγυρα στη λίμνη*
- 12:20–12:40 **Βασιλική Λαμπροπούλου**
Ο Παπαδιαμάντης στις Νεοελληνικές Γραμματολογίες
- 12:40–13:00 **Χρυσή Καρατσινίδου**
Οι κωμαστές της *Τρελής βραδιάς*: ραμπλεζιανές αποχρώσεις του καρναβαλικού
- 13:00–13:20 **Στέλιος Παπαθανασίου**
«Ο ηγεμών της τραγωδίας» Όμηρος συναντά τον Παπαδιαμάντη
- 13:20–13:40 Συζήτηση

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ